

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Arkiv nr: 200601237-27

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 15. februar 2007 truffet vedtak i

- Sak nr:** 79/06
- Saken gjelder:** Klage fra A på lagdommerne B, C og D ved X lagmannsrett
- Utvalgsmedlemmer:** Kari Mjøllhus
Jon Høyland
Halvor Kjølstad
Trine Buttingsrud Mathiesen
Wenche Frogn Sellæg
- Offentlighet:** Vedtaket er offentlig, jf. offentlighetsloven § 2
- Vedtak:**
1. Klagen avvises for så vidt gjelder forholdene i klagen som knytter seg til beslutningen om ikke å gi fri sakførsel, samt behandlingen av begjæring om midlertidig forføyning.
 2. For øvrig foreligger det ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor lagdommerne B, C og D.

Innledning:

Utvalgets leder, Eva Nygaard Ottesen, har fratrudd som inhabil i saken, og Kari Mjøllhus deltok i hennes sted.

Ved brev av 8. august 2006 har A inngitt klage på lagdommerne B, C og D ved X lagmannsrett. A kompletterte klagen den 28. september 2006 etter avtale med sekretariatet for Tilsynsutvalget for dommere. Klager har kommet med supplerende merknader i telefaks den 8. desember 2006. Klagen gjelder dommeratferd.

Klagen er forelagt lagdommerne B, C og D ved X lagmannsrett. De innklagede lagdommerne har besvart klagen i brev av 23. og 24. november 2006. Utvalget har videre innhentet uttalelse fra prosessfullmektigene, advokat E og advokat F.

Førstelagmann G, embetsleder ved X lagmannsrett, er orientert om klagen, men har ikke avgitt uttalelse.

Saksfremstilling:

Saksforholdet er i korthet følgende:

A inngikk i 2005 rettsforlik i skifteoppgjør med sin tidligere ektefelle. Den 6. april 2006 anket hun rettsforliket inn for X lagmannsrett under henvisning til tvistemålsloven § 286 nr. 2. Hun anførte at rettsforliket var ugyldig på avtalerettslig grunnlag som følge av utilbørlig press fra dommeren og motpartens advokat – og på grunn av saksbehandlingsfeil.

Den 19. januar 2006 fremsatte A begjæring om utsatt tvangskraft av rettsforliket, som følge av anken over rettsforliket. Hennes advokat, E, utdypet begjæringen i prosesskrift til X lagmannsrett den 14. februar 2006.

Den 24. februar 2006 fremsatte A begjæring om midlertidig forføyning adressert til "Namsretten". Y byfogdembete og X lagmannsrett oversendte begjæringen mellom domstolene flere ganger inntil Y byfogdembete endelig oversendte begjæringen til X lagmannsrett den 7. mars 2006.

Advokat E etterlyste i prosesskrift av 6. mars og 4. mai 2006 behandling av begjæring om utsatt iverksettelse av rettsforlikets tvangskraft. I prosesskrift av 4. mai trakk han begjæringen om midlertidig forføyning.

X lagmannsrett oversendte den 5. mai 2006 kjennelse datert 7. april 2006. I oversendelsesbrevet viste lagmannsretten til at kjennelsen, ved en inkurie, var blitt liggende uten å bli sendt ut til partene, og beklaget dette.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

Klager begjærte den 19. januar 2006 utsatt tvangskraft av rettsforlik fra 2005 overfor X lagmannsrett. Begjæringen ble utdypet i prosesskrift av 14. februar 2006 fra advokat E. Kjennelsen fra X lagmannsrett, datert 7. april 2006, ble oversendt advokat E fra X lagmannsrett den 5. mai 2006. Han mottok kjennelsen den 9. mai 2006, og hun fikk den forkynt den 10. mai 2006.

X lagmannsrett tilbakedaterte bevisst kjennelsen til 7. april 2006. Videre tok ikke de innklagede lagdommerne stilling til hastebegjæringen i håp om at problemene skulle løse seg av seg selv. De har dermed bevisst trenert behandlingen av begjæringen, og utøvd sen saksbehandling.

Videre ble hennes begjæring om midlertidig forføyning av 24. februar 2006 kastet frem og tilbake mellom X lagmannsrett og Y byfogdembete i flere uker før begjæringen til slutt ble registrert ved X lagmannsrett.

Hun klager videre på lagdommer Bs beslutning av 12. juni 2006 om å ikke innvilge henne fri sakførsel.

Den sene saksbehandlingen, treneringen, og tilbakedateringen har påført henne og hennes mor stor helseskade, og et økonomisk tap som tilsvarer ca. 500 000 kroner.

Endelig klager hun på oppførselen til en medarbeider ved X lagmannsrett. Medarbeideren var svært uhøflig og avvisende overfor henne da hun i februar 2006 møtte opp i resepsjonen for å levere prosesskrifter.

Innklagede – lagdommer B – har i hovedsak vist til følgende:

Det foreligger ikke lang saksbehandling, bevisst trenering av saken, eller tilbakedatering av rettens kjennelse av 7. april 2006. Videre tilbakevises at saken ble sendt frem og tilbake mellom X lagmannsrett og Y byfogdembete.

X lagmannsrett mottok begjæring fra A den 19. januar 2006 om utsatt tvangskraft av rettsforliket. Begjæringen ble utdypet i prosesskrift av 14. februar 2006 fra advokat E. Kjennelse ble avsagt den 7. april 2006. Ved en lapsus ble kjennelsen liggende i sekretariatet til lagmannsretten uten å bli sendt ut til partene som forutsatt. Dette er sterkt beklagelig, hvilket også ble meddelt advokat E. Det er ikke snakk om tilbakedatering.

Saksbehandlingstiden fra retten mottok begjæringen av 19. januar og til kjennelse ble avsagt, var 11 uker. Retten brukte 7 uker fra prosesskriftet ble mottatt fra advokat E, og til kjennelse ble avsagt. Dette er innenfor normal saksavviklingstid ved domstolen.

Lagdommer B deltok ikke i behandlingen av begjæring av 24. februar 2006 adressert til "Namsretten". Det var ekspedisjonen ved X lagmannsrett som oppfattet faktum slik at saken skulle behandles av byfogden.

Lagdommer Bs beslutning om å ikke innvilge fri rettshjelp til A er behandlet av Høyesterett.

Innklagede – lagdommer D – har i hovedsak vist til følgende:

Det er ikke er grunnlag for kritikk av ham og heller ikke av de to andre lagdommerne. Det vises til utfyllende kommentarer fra lagdommer B.

Innklagede – lagdommer C – har i hovedsak vist til følgende:

Han slutter seg til redegjørelsen fra lagdommer B så langt As klage vedrører ham. Han har intet å tilføye i saken.

Prosessfullmektig – advokat F – har i hovedsak uttalt følgende:

Så vidt hun kan se, må klagen avvises som følge av at den dels er for sent fremsatt, dels skyldes misnøye med rettsavgjørelse. Hun kan uansett ikke se at de forhold som påpekes, har hatt innvirkning på sakens utfall.

Klagers fremstilling av faktum er i beste fall ensidig og misvisende.

Prosessfullmektig – advokat E – har i hovedsak uttalt følgende:

Han tok X lagmannsretts brev av 5. mai 2006 til etterretning og fant ingen grunn til å gå videre med dette. Han fant ingen grunn til å tro annet enn at forsinkelsen skyldtes en feil ved lagmannsretten. Det er klagers formening at det har skjedd en tilbakedatering. Domstolens datasystem burde kunne opplyse når en kjennelse er registrert avsagt.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf domstoloven § 238 andre ledd, andre setning. Ingen av partene har bedt om dette.

Generelt bemerkes at Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf domstoloven § 236 første ledd. Dette krever med andre ord at dommeren kan bebreides.

Imidlertid gjelder det visse lovbestemte unntak fra denne myndigheten. En viktig begrensning i utvalgets myndighet følger av bestemmelsen i domstoloven § 236 fjerde ledd, som sier at utvalget ikke kan ”vurdere forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen for øvrig”. Det betyr at dersom et forhold kan brukes som grunnlag for kjæremål, anke eller gjenopptagelse, kan Tilsynsutvalget ikke vurdere dette. Det er uten betydning om kjæremåls- eller ankeadgangen er benyttet eller ikke.

Det følger av domstoloven § 237 fjerde ledd at ”Dommeren må klages inn for Tilsynsutvalget innen tre måneder etter at forholdet som er grunnlag for klagen fant sted, eller etter at klageren ble kjent med eller burde vært kjent med dette forholdet”. Imidlertid gir samme bestemmelse anledning for utvalget til å ta en disiplinærsak opp til behandling etter klage eller av eget tiltak, forutsatt at det ikke er gått mer enn ett år siden forholdet fant sted. Loven er formulert slik at dette er en adgang utvalget har, etter vurdering på fritt grunnlag. Klager kan ikke påberope seg noen rett til behandling av klagen etter denne bestemmelsen. I forarbeidene til bestemmelsen (Ot.prp. nr 44 (2000-2001)) uttaler

departementet (s. 179) om dette spørsmål at utvalget bl.a. kan "vektlegge om klager hadde rimelig grunn til å oversitte fristen". Videre legger departementet til grunn som en forutsetning for å ta en forsinket klage til realitetsbehandling, "at klagen er fremsatt så snart det forhold som umuliggjorde eller sterkt vanskeliggjorde klagen er opphørt".

I tillegg til at det er klaget på tre dommere, har A også innklaget en medarbeider ved X lagmannsrett. Grunnlaget for klagen er medarbeiderens opptreden overfor henne. Utvalget vil her bemerke at det kun er dommere som kan innklages for Tilsynsutvalget, jf domstoloven § 236 første ledd. Denne delen av klagen kan derfor ikke behandles av utvalget.

Når det gjelder anførslene om at lagdommer B har opptrådt i strid med god dommerskikk ved ikke å innvilge fri sakførsel, er dette en anførsel som kan gjøres til gjenstand for kjæremål, hvilket også ble gjort fra klagers side. Denne del av klagen må avvises for behandling i utvalget på grunn av begrensningene som nevnt ovenfor.

Den delen av klagen som knytter seg til at begjæringen om midlertidig forføyning ble sendt frem og tilbake mellom X lagmannsrett og Y byfogdembete, må avvises som for sent fremsatt. Begjæringen ble sendt mellom de to domstolene i tidsrommet 27. februar 2006 til 7. mars 2006, og 7. mars utgjør derfor friststart i forhold til fristen på tre måneder i domstoloven § 237 fjerde ledd. Klagen er datert 8. august 2006. Fristen på tre måneder er derved utløpt. Utvalget kan ikke se at det foreligger opplysninger i saken som tilsier at utvalget bør ta denne del av klagen til behandling.

Tilsynsutvalget for dommere går deretter over til å vurdere de deler av klagen som utvalget kan prøve.

A anfører i klagen at de innklagede lagdommerne ved X lagmannsrett har tilbakedatert kjennelsen av 7. april 2006, og at de bevisst har trenert begjæringen om utsatt tvangskraft. De innklagede lagdommere har i sine uttalelser benektet at dette har funnet sted, og har forklart den sene utsendelsen av kjennelsen med at kjennelsen ved en inkurie ble liggende i lagmannsretten.

Tilsynsutvalget finner ikke at A har sannsynliggjort at lagdommerne tilbakedaterte kjennelsen av 7. april 2006 eller bevisst trenerte behandlingen av begjæringen. Klagen har derfor ikke ført frem på dette punktet.

Klager gjør videre gjeldende at sen saksbehandling av begjæringen om utsatt tvangskraft også er i strid med god dommerskikk.

X lagmannsrett mottok begjæringen den 19. januar 2006. Begjæringen ble oversendt motpartens advokat den 8. februar 2006, og retten satte en frist for uttalelse til 22. februar 2006. Ved prosesskrift av 14. februar 2006 fra advokat E, utdypet han på vegne av sin klient begrunnelsen for begjæringen om utsatt iverksetting. Advokat E etterlyste avgjørelsen bl.a. 6. mars 2006.

De tre innklagede lagdommerne har vist til at 11 uker er innenfor normal saksavviklingstid ved X lagmannsrett.

Tilsynsutvalget legger i utgangspunktet til grunn at en begjæring om utsatt fullbyrdelse av et rettsforlik skal gis prioritet på lik linje med andre begjæringer om oppsettende virkning.

Til tross for at dette er saker som bør prioriteres, og at klagers prosessfullmektig ved prosesskrift av 14. februar 2006 bemerket at saken "HASTER MEGET", kan utvalget ikke se at saksbehandlingen i seg selv er så lang at de innklagede lagdommere har opptrådt i strid med regler for god dommerskikk. Dette gjelder også selv om en hensyntar at klagers advokat etterlyste avgjørelse i saken første gang 6. mars 2006.

Utvalget bemerker at anførselen om den sene saksbehandlingen er et forhold som i prinsippet kunne vært gjort til gjenstand for kjæremål. Utvalget kan likevel foreta en vurdering av om sen saksbehandlingstid utgjør brudd på god dommerskikk, uavhengig av hvilke konsekvenser dette kan ha fått i saken. Som følge av utvalgets begrensninger i forhold til å overprøve den konkrete saksbehandlingen hos dommere, må utvalget vise en viss tilbakeholdenhet når sen saksbehandlingstid skal vurderes i forhold til spørsmålet om god dommerskikk. I tidligere saker hvor saksbehandlingstiden har ført til kritikk fra utvalget, har det derfor foreligget kvalifisert sen saksbehandlingstid.

Den delen av klagen som gjelder anførsel om sen saksbehandlingstid, har etter dette ikke ført frem.

Utvalget vil endelig knytte bemerkninger til at kjennelsen av 7. april 2006 ble liggende i lagmannsretten frem til 5. mai 2006 før den ble oversendt partene. Det er beklagelig at svikt i rutiner oppstår. Denne svikten i rutinene ble ekstra påtakelig i den angjeldende saken i og med at dette dreide seg om en begjæring om utsatt fullbyrdelse av et rettsforlik. Det er imidlertid ikke til å unngå at svikt i rutiner skjer fra tid til annen. Tilsynsutvalget finner at svikten i rutinene i den angjeldende saken ikke kan knyttes til en uforsvarlig saksbehandling i retten, som de tre innklagede dommerne kan holdes ansvarlig for.

Tilsynsutvalget er etter dette kommet til at svikten i saksbehandlingsrutiner ikke utgjør et brudd på god dommerskikk.

Tilsynsutvalget finner det heller ikke, ut ifra sakens dokumenter, bevist at de innklagede dommere har hatt en opptreden under saksforberedelsen som er i strid med god dommerskikk.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

1. Klagen avvises for så vidt gjelder forholdene i klagen som knytter seg til beslutningen om ikke å gi fri sakførsel, samt behandlingen av begjæring om midlertidig forføyning.
2. For øvrig foreligger det ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor lagdommerne B, C og D.